

ÚNOR 2020

OPUSCULUM

ČASOPIS ČESKÉ DOMINIKÁNSKÉ RODINY

Obsah

Fr. Irenej Šiklar OP a SM. Guzmanova Valentová OP:

Úvodní slovo. Paní pokory, tichosti a radosti | **2**

Fr. Lukáš Fošum OP: Návštěva magistra řádu | **3**

Fr. Pavel Maria Mayer OP: 800 let svaté Zdislavy | **4**

Zachraňme jablonské píšťaly | **5**

Postní duchovní obnova pro rodiny s dětmi | **6**

Druhá provinční kapitula LSSD | **7**

Ze života místních laických sdružení | **8**

Fr. Augustin Laffay OP: Potáhnou všechny k sobě

Kázání na Popeleční středu | **9**

Jitka Hosanna Štěpánková: Přesto byla ženou praktickou | **11**

Z nabídky nakladatelství Krystal OP | **15**

Příloha: Čtyřletí obnovy dominikánské laické formace
únor a březen 2020 | **I–IV**

Paní pokory, tichosti a radosti

Uvažovat, rozjímat a rozdávat. V hluku světa, ale v tichosti srdce.

Lidský život pochází od Boha. Písmo jednoduše říká, že pánem lidského života je Bůh; a Bůh je schopen dát lidský život v okamžiku, kdy se ostatní třeba ani nenadějí. A Písmo jde dál a říká, že lidský život nejenom pochází od Boha, je Božím darem, ale dokonce že lidský život je schopen nést Boží dary. Že může mít posláním od Boha a v jeho síle tady na zemi něco vykonat. Ba že to může být i něco velkého (srov. Lk 1, 68–79).

Všichni toužíme tady na zemi něco vykonat. Ale opravdu přijmout to své, osobní posláním a naplnit jím svůj život nemusí být vůbec snadné a radostné. Ani pro Zdislavu, mladou silnou dívku, bez úhony, nebylo lehké, aby něco takového přijala. Být Paní na Lemberku, daleko od domova, v drsné krajině a náročných podmínkách severních Čech. V momentě, kdy už „mít posláním od Boha“ není pro nás jen teoretická pravda, ale týká se přímo našeho vlastního života, je velmi snadné zapochybovat. Což ukazuje na přirozenou vlastnost lidského života, že sice můžeme mít od Boha posláním, ale jsme slabí. A bez zvláštní Boží pomoci se můžeme i minout cílem.

Co dělat? Snad se učít po vzoru svaté Zdislavy tomu zvláštnímu naslouchání, tichu a modlitbě, které měla pro svou pevnou víru v Boha jaksi sama od sebe, když nad tím, jak Bůh touží darovat, jak touží, aby jeho dary přišly skrze lidský život nám všem, dokázala v tichu uvažovat a rozjímat. V tichu a radosti, byť obklopena a dost možná někdy i zavalena starostmi, které s sebou nesla péče o rodinu a všechny potřebné. Dokázala

uvažovat, rozjímat a rozdávat. V hluku světa, ale v tichosti srdce. A v té chvíli její víra nesmírně rostla a živila statečnost.

Tiše se učme a čerpejme z její blízkosti Bohu i nám, abychom na konci pochopili to, co Zdislava pochopila na počátku, to MNĚ, mně konkrétně, z lásky ke mně mi Bůh daroval život, z lásky ke mně mi Bůh dal poslání a schopnost nést Boží dary. Aby se dotkly mého vlastního srdce, které Bůh tak miloval, už když ho tvořil. Kéž nám svatá Zdislava onu radost z obdarování vyprosí.

*na základě kázání fr. Ireneje Šiklara OP
zpracovala SM. Guzmanová Valentová OP*

Návštěva magistra řádu

Milí bratři a sestry z dominikánské rodiny,

bratr Gerard Timoner III., magister řádu, 15. ledna pozitivně odpověděl na mou žádost, aby na konci května tohoto roku uskutečnil bratrskou návštěvu naší provincie. Tato krátká, „neoficiální“ návštěva není kanonickou vizitací, ale přípravnou návštěvou na pozdější vizitaci v některém z příštích let jeho mandátu.

Bratr Gerard by měl přijet 29. května večer do Prahy a pobýt u nás do 1. června, centrem jeho návštěvy by měla být účast na hlavní pouti v Jablonném 30. května.

Berte prosím proto všichni tuto zprávu jako žhavou, resp. ještě žhavější pozvánku na hlavní pouť do Jablonného, abychom v roce, kdy slavíme 800 let od narození svatě Zdislavy, prožili co nejlépe a nejintenzivněji slavnost hlavní patronky provincie a celé dominikánské rodiny v naší zemi.

Podrobnější program oslavy jubilea i návštěvy magistra řádu Vám včas dodám.

Ve svatém Dominiku

Foto: archiv OP

*fr. Lukáš Fošum OP
provinciál*

800 let svaté Zdislavy

Foto: Fr. Šimon OP

Vlastností světců je, že postupem času neupadají v zapomenutí, ale naopak, povědomí o nich i jejich vliv roste. Tak je tomu i u svaté Zdislavy z Lemberka. Prožila na severu Čech jen asi 15 let, zemřela velmi mladá, a přesto se na ni nezapomnělo. Věhlas svaté Zdislavy roste, a to nejen u nás v naší vlasti, ale též v zahraničí, a dokonce i na jiných kontinentech.

Je to tím, že tzv. druhý život svatých (ten po smrti) je bohatší než život první – pozemský. Paní Zdislava z Lemberka žila heroickou obětavou láskou – ke své rodině, vůči chudým, nemocným a jinak potřebným. Když v Kristových létech, možná vyčerpáním, zemřela, byla to pro všechny velká rána. Lidé začali chodit k jejímu hrobu a prosili o její přímluvu u Boha. Mnoho proseb bylo vyslyšeno. Počet zázraků u Zdislavina hrobu násobně převýšil ty, které zmiňuje Dalimilova kronika. Poutníci putují k hrobu svaté Zdislavy dodnes a odcházejí velmi posílení a často i vyslyšeni. To přispívá ke Zdislavině cti a oslavě. Hlavně však je oslaven Bůh, který zůstává první příčinou všech znamení i uzdravení.

Vstoupili jsme do roku s kulatým letopočtem a začali slavit dvojkulaté narozeniny naší milé Zdislavy. Zde v Jablonném bude na svatou Zdislavu zaměřena postní rekolekce pro rodiny s dětmi 27. až 29. března 2020.

Hlavní měsíc oslav je květen. 1. května zahájíme poutní sezónu. Ten den bude po mši svaté, kterou bude celebrovat Mons. Josef Nuzík, vernisáž výstavy „V srdci paní Zdislavy“ a odpoledne historický průvod na Lemberk s žehnáním Zdislavina pramene. Přijedou farníci z Křižanova i hosté z Žitavy a Ojbína. 21. května oslavíme 25. výročí Zdislavina svatořečení a v sobotu 23. května přivítáme vikariátní pouť ke svaté Zdislavě spojenou s jáhenským svěcením.

Hlavní pouť je letos přímo na svátek svaté Zdislavy – 30. května. Přijedou k nám vzácní hosté. Krom diecézního biskupa a primase českého to bude i nový magister řádu fr. Gerard Timoner OP a taktéž zástupci města Jablonného a Libereckého kraje. V předvečer zazní v bazilice koncert.

V polovině června (12. až 14. 6.) se budeme těšit na další pouť mládeže za Zdislavou a příspěvkem ke slavení Jubilea bude i letní misie v nedaleké Stráži pod Ralskem 5. až 12. července. K účasti na ní zvou celou dominikánskou rodinu.

Právě tento rok je zvláště vhodné navštívit Zdislavin rodný Křižanov. Z Jablonného tam chystáme farní pouť na svatého Václava.

V jubilejním roce má zároveň začít celková obnova baziliky svaté Zdislavy. I to můžeme vnímat jako dar Zdislavy (dotace) a Zdislavě (k její cti). Chystáme se opravovat lucernu nad kupolí, fasádu průčelí, elektroinstalace, osvětlení a vnitřní omítky. Obnova se dotkne i podzemí baziliky, kde má být i nová expozice o svaté Zdislavě. Stavba nových varhan je již v plném proudu.

Oslava Zdislavského jubilea je krásná příležitost poděkovat svaté Zdislavě za pomoc, kterou prokazuje již téměř osm století. Příklad jejího heroického života je inspirující. Následujme ji v její sloužící obětavé lásce. Svatá Zdislava je oslavena v nebi, ale zároveň nás doprovází tady na zemi. Její krása, dobrota a láska trvají.

fr. Pavel Maria Mayer OP

Zachraňme jablonské píšťaly

Bratři dominikáni usilují o to, aby varhany v bazilice svaté Zdislavy v Jablonném v Podještědí odpovídaly významu a potřebám poutního místa. Původní nástroj (H. Schiffner, 1895) v létě 2019 dosloužil. Z tohoto důvodu bylo nutné začít se stavbou nových varhan, které budou umístěné do původní skříně. Rozpočet nových varhan činí 3,4 milionu korun. Prosíme, podpořte tento projekt. Aktuální stav sbírky je možné sledovat na webových stránkách kláštera. Budeme vděční za každý Váš dar.

**Číslo účtu na varhany: 903503389/0800
s variabilním symbolem 444**

POSTNÍ DUCHOVNÍ OBNOVA PRO RODINY S DĚTMI

Téma:
**Svatá Zdislava, skvělá manželka
a milující matka**

27. - 29. 3. 2020

Kláster bratří dominikánů,
Klášterní 33, 47125,
Jablonné v Podještědí

CENTRUM
PRO RODINY
SVATÉ ZDISLAVY

Více informací a přihlášky: P. Pavel Mayer OP, pavel@op.cz, 602 858 800

Druhá provinční kapitula LSSD

Provinční moderátor a provinční rada zvou všechny představené místních sdružení na slavení 2. provinční kapituly Laických sdružení sv. Dominika. Povinností každého MS je vyslat na setkání provinční kapituly svého zástupce s aktivním volebním hlasem. Představený může místo sebe vyslat na kapitulu svého zástupce, případně jiného pověřeného člena, kterého vybaví k zastupování svou plnou mocí (srov. Směrnice čl. 48, 49).

Příprava na kapitulu

Vyzýváme a prosíme všechny členy Laických sdružení, aby se zapojili do přípravy jednání kapituly v přípravných skupinách. Svoje náměty a připomínky můžete sdělovat prostřednictvím svých představených nebo přímo sami. Představené tímto vyzýváme, aby o tématech kapituly diskutovali se členy svých místních sdružení.

Témata pracovních skupin byla oznámena v OPusculu 12/19 a též na webu „laici.op.cz“ i se jmény a mailovými adresami pověřených členů provinční rady. Pokud byste chtěli prodiskutovat i další otázky, navrhněte rozšíření témat. Pro zahájení spolupráce kontaktujte pověřeného člena provinční rady.

Prosíme všechny členy o modlitby za zdárné a plodné jednání provinční kapituly, které povede k růstu, rozvoji a rozkvětu dominikánského laikátu v naší provincii.

Datum a místo konání

Od 7. května do 10. května 2020 na Svatém Hostýně.

Příhlášky

Příhlášku (+ zálohu na účet LSSD) zašlete do 31. března 2020 na e-mail: machacik@volny.cz

Cena a platba

Předpokládaná cena 600 až 800 Kč/den.

Zálohu 1000 Kč pošlete na účet LSSD: 268154211/0300 var. symbol 2005.

Doplátek v hotovosti na místě s dokladem totožnosti.

Náklady spojené s účastí kapituláře na kapitule jsou nákladem sdružení. Pokud sdružení nemá dostatek prostředků k úhradě tohoto nákladu, nechť podá žádost o příspěvek provinčnímu moderátorovi.

Program kapituly

1) čtvrtek 7. 5. 2020 (odpoledne – večer):

- příjezd a ubytování účastníků
- zpráva provinčního moderátora o období od 1. provinční kapituly 2016

2) pátek 8. 5. 2020:

- volba provinčního moderátora
- jednání v pracovních skupinách

3) sobota 9. 5. 2020:

- dokončení práce skupin
- formulace výstupů
- plenární zasedání
- schvalování závěrů kapituly

4) neděle 10. 5. 2020:

- mše svatá
- slavnostní vyhlášení závěrů kapituly

Ze života místních laických sdružení

MS Jablonné v Podještědí

Členové místního sdružení sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí při pravidelném setkání 9. listopadu 2019 před začátkem Adventu prožili celodenní rekolekci v klášteře bratří v Jablonném v Podještědí.

Pravidelná náplň našich setkání – tedy ranní chvály, růženec, mše svatá a přednáška – byla doplněna po společném obědě o druhou přednášku na téma „O Božím stvoření“ a poté adorací před vystavenou Nejsvětější svátostí, na niž navázaly litanie ke svaté Zdislavě a nešpory. Při tomto celodenním programu obnovy bylo pamatováno též na dostatečný čas k rozjímání v tichu baziliky, procházku či svátost smíření nebo osobní rozhovor s knězem.

Tento den proběhl v „silentiu“ pod vedením P. Pavla Mayera OP. Zájemci o delší duchovní obnovu mohli využít ubytování v klášteře a prožít další chvíle v tichosti až do nedělní mše i déle.

Zdeněk Diego Ondřích

Čtyřletí obnovy dominikánské laické formace

6) Únor 2020 – Svědectví života!?

Pro lepší porozumění doporučujeme připomenout si především témata ze září 2017 a února 2019

„Tak ať vaše světlo svítí lidem, aby viděli vaše dobré skutky a velebili vašeho Otce v nebesích.“ (Mt 5, 16)

Ježíšova slova nám připomínají, že apoštolát není výsadou jen dominikánských laiků, ale je úkolem každého křesťana v každé době, místě i životní situaci. (Ještě jednou se zamysleme nad rozesláním učedníků v minulém tématu.) Text z Matoušova evangelia ale navíc upozorňuje na to, že apoštolát začíná už v našich každodenních skutcích. Zkrátka Kristovými svědky máme být na prvním místě svým životem.

Svědectví života. Sousedíme, se kterým jsme se už všichni setkali. Co to ale je? Jak „zařadit“, aby *naše světlo svítilo*, abychom byli *solí země*, jak Ježíš říká jen pár vět citovanými slovy? Možná bychom se nejdříve mohli zamyslet nad tím, co svědectví života není.

Není to jen žití „křesťanských hodnot“. Samozřejmě, naše životní rozhodnutí se má odvíjet od našeho poznání, kým je Ten, kterému jsme svůj život svědili. Samozřejmě, že z toho, jaký je náš Stvořitel a Vykupitel, vychází i naše hodnoty, priority, rozhodování. Mýlili bychom se ale, pokud bychom si mysleli, že samotné jednání, „jak se sluší na křesťany“, bude pro naše okolí přitažlivé, nebo dokonce srozumitelné. Naše okolí často nesdílí stejné ideály a samo dobré jednání proto mnohé nijak neosloví.

Už vůbec svědectví života není hájení „křesťanských hodnot“, nebo dokonce „strážení morálky“. Na tenký led vstoupíme, když začneme klást naše přesvědčení o správném životě jako nárok na druhé. Pak skoro s jistotou místo zájmu narazíme na odpor. Nemůžeme očekávat, že někdo přijme naše „křesťanské hodnoty“ zvnějšku, bez toho, že by přijal nejprve Toho, který jediný jim může dát smysl. Začínat svědectví od způsobu života, morálky nebo povinností, je jako začít stavět dům od střechy. Máme jedinou jistotu. Nepostavíme nic. (To ale vůbec neznamená, že máme rezignovat na úsilí o dobro ve světě, k tomu se ještě vrátíme v dalších tématech.)

Svědectví života proto není ani plnění „křesťanských povinností“. To, že pečlivě děláme vše, co nám ukládá církev, z nás zvláště v dnešní společnosti nijak nečiní svědky Kristovy. Platí zde totéž, co bylo řešeno před chvílí. Bez poznání jediného důvodu pro naše jednání, Ježíše, který nás k němu pozval, není naše jednání srozumitelné.

Co tedy potom může být svědectví života? Pojďme se nejprve podívat na to, jak ho popisuje církev na II. vatikánském koncilu:

„Z vlastního povolání laiků vyplývá úkol hledat Boží království tím, že se zabývají časnými věcmi a upravují je podle Boha. Žijí ve světě, to znamená ve všech světských povoláních a činnostech a v běžných podmínkách rodinného a společenského života, z nichž je jejich existence takřka utkána. Tam je volá Bůh k tomu, aby plnili sobě vlastní úkoly v duchu evangelia a jako kvas přispívali k posvěcení světa jaksi z nitra, a tak především příkladem svého života, vírou, nadějí a láskou hlásali Krista druhým lidem.“ (LG 31)

Všimněme si, že se tu nejdříve hovoří o úkolu hledat Boží království, a teprve poté o úkolu jako kvas přispívat k posvěcení světa. Tady najdeme odpověď na to, jak stále více proměňovat svůj život ve svědectví o Bohu. (A vlastně ji najdeme v podzimních tématech letošního roku.)

Na prvním místě hledat Boží království. Být stále těmi, kdo chtějí v neustávajícím úžasu víc a víc poznat Toho, který je nekonečně blízko a přitom ho nemůžeme zcela uchopit. Do Denní modlitby církve byla velmi moudře zařazena tato přímluva: *„Dej všem, kdo toužebně hledají pravdu, aby ji našli, a když ji najdou, aby ji ještě usilovněji hledali.“* Setrvání v úžasu před Boží hlubinou.

K tomu se přidává postoj vděčnosti za vykoupění, které jsme si nijak nezasloužili. A kajicnost, vědomí vlastní nedostatečnosti před Bohem. Tu napravují Boží, ne naše činy. A z toho všeho plynoucí vnitřní radost. Návodem (a zároveň trochu varováním) by nám mohla být slova jednoho z nejzarputilejších nepřátel křesťanství, Friedricha Nietzscheho: *„Iěřil bych v toho vašeho Vykupitele, kdybyste vypadali víc vykoupění.“*

A pak pohled na bližní Božíma očima. *Laudare, benedicere, praedicare.*

Takhle se můžeme postupně stávat Božími svědky. Není to snadný úkol, opravdu se jimi stáváme celý život.

A abychom tu obyčejnou křesťanskou morálku přece jen vzali na milost: nemůžeme ji jen tak hodit za hlavu. Myslíme-li naše dobrodružství s Bohem opravdově, budeme samozřejmě stavět i tu „střechu“ dobrého života. Navíc bez ní nepůjde poznat, že ten náš vztah s Všemohoucím bereme vážně. A podle toho, jak ho bereme vážně, nás budou mnozí posuzovat, dokonce často číhat na chyby. A tak je nutné o něj usilovat, nicméně s vědomím, že tomu nekonečnému nároku nikdy zcela nedostojíme a zbývá nám vděčnost Spasiteli a kajicnost. A vědomí, že nejsme lepší než ti, které na cestě k Bohu potkáváme.

V Písmu svatém máme k tomu všemu jeden nenápadný, stručný příklad. Prátce Henocha, o kterém se říká, že chodil s Bohem. Ne, že viděl věci správně, byl lepší, choval se dobře. Chodil s Bohem. Chodíme taky s Bohem. A nezapomínejme, že chodíme-li s ním, bude to on, který nám ukáže konkrétní cestu. Nic z toho, o čem jsem dosud hovořil, nemá smysl, pokud v tom všem nebudeme hledat především Jeho vůli. O tom v dalším tématu.

Stanovy: I. 5, směrnice I. 7

Čtení z Písma: Mt 5, Mk 2, 13–17

K zamyšlení:

- Z čeho teď nejvíce žiji? Co mi dává nejsilnější podněty pro život?
- Co bude za deset let, jestliže budu žít stejným způsobem?
- Kde je můj „stýčný bod“ s Bohem? Z hlediska mé bytosti, mé nynější situace?
- Zeptá-li se mě někdo: Udělal jsi nějaké zkušenosti s Bohem? – Co mu odpovím?
- Jak prožívám Boha: spíše jako vzdáleného, nedostupného, nepochopitelného – nebo jako blízkého, důvěrně známého, jako toho, kdo poskytuje hřejivou skrytost?
- Co ve mně probouzí modlitba zbožného Žida: „Dobrý Otče, vezmi ode mne všechno, co stojí mezi mnou a tebou!“
- Jaký nadpis bych dal článku o vlastním křesťanském životě?

„Apoštolský“ úkol:

Ještě jednou zůstaneme u svého apoštolského závazku. Představme si, že ho spolu s námi plní Ježíš. Zkusme činnosti, které souvisí s naším apoštolským závazkem, dělat s tímhle vědomím.

Zkusme taky do našich dlouhodobých činností zahrnout zkušenost, kterou jsme udělali během plnění podzimních „apoštolských úkolů“. Skutečně to, co děláme, děláme pro bližní, s láskou k nim?

Stále nemáme apoštolský závazek, jak po nás žádají směrnice? Neuspěchejme jeho výběr. Dělejme s vědomím Ježíšovy blízkosti naše obvyklé úkoly v církvi a prosme ho při tom, aby nás poslal na správné místo. Čas pro nalezení úkolu přijde.

Četba: Amen 7–8/2000 – Jak se stát svatým snadno a rychle

Světec: Sv. Ludvík Bertránd

Doporučená literatura: Raniero Cantalamessa, *Život pod vládou Kristovou*

7) Březen 2020 – Osobní povolání. Chodíme s Bohem

Pro lepší porozumění doporučujeme připomenout si především témata z listopadu 2016 a října 2017

„Hnoch ve věku šedesáti pěti let zplodil Metuzaléma. Hnoch chodil s Bohem po narození Metuzaléma tři sta let a zplodil syny a dcery. Hnoch byl živ celkem tři sta šedesát pět let. Hnoch chodil s Bohem a najednou zde nebyl, protože ho Bůh vzal.“ (Gn 5, 21–24)

Další téma jsme začali textem z První knihy Mojžíšovy, kterým jsme skončili minule. Sv. Pavel v listu Židům říká, že Hnoch se zalíbil Bohu. Ve světě vzdáleném od Boha se mu zalíbil proto, že s ním „chodil“. (Můžeme děkovat za krásu češtiny, ve které to slovo díky nádhernému dvojsmyslu vynikne více, než ve většině jiných jazyků.) Chodíme-li s Bohem, jsme-li mu nablízku, učíme se slyšet jeho hlas (přečtěme si pozorně znovu text Petera Kreefta z listopadového tématu o modlitbě). A snad to postupně bude On, kdo určí itinerář naší cesty.

Hovoříme o osobním povolání. Často se setkáváme s tím, že otázku osobního povolání máme tak nějak vyřešenou. Žijeme v laickém stavu a stali jsme se (nebo se k tomu chystáme) prostřednictvím slibu laiky sv. Dominika. Takové pojetí osobního povolání je ale naprosto nedostatečné. Neodpovídá Ježíšově výzvě „následuj mne!“ Skutečnou podstatu povolání osvětluje právě příběh praotce Henocha. Nešlo o volbu životního stavu nebo zařazení do konkrétního společenství. Henoch „chodil s Bohem tři sta let“. Povolání je „chození“, živý vztah s Bohem, ve kterém je to On, kdo nás provází na cestě životem. Povolání je neustálým voláním, ve kterém nás Milující zve, abychom se ho nikdy nepustili a nešli naslepo. Povolání je každodenním naplňováním našeho života tak, aby byl v Jeho očích nejkrásnější. Skutečným smyslem našeho života.

Vraťme se teď na chvíli k tématu minulého měsíce. Ve světle osobního povolání teprve dostává to, co jsme nazývali svědectvím života, plný smysl. Nebudeme svědčit svým životem, pokud nebudeme „chodit s Bohem“, pokud Jeho nenecháme, aby náš život vedl a naplňoval. Ne když budeme „sekat dobrotu“, ale když *uslyšíme jeho hlas* a půjdeme po Jeho boku, bude náš život ukazovat na Něj, bude svědectvím o NĚm.

A nezapomínejme na to, že nás často povede ke konkrétním úkolům. Jít s Ním znamená „jít pod vedením Ducha svatého stejnou cestou, jakou šel Kristus“ (AG 5). Svědectví života nelze oddělit od přijetí svého dílu zodpovědnosti za církev a za svět.

K osobnímu povolání ale samozřejmě patří i ty velké křížovky, jako je volba životního stavu nebo sliby. Neumenšují nutnost neustálého hledání Boží vůle, ale dávají mu už jistý směr. Nad tím, co to znamená v našem případě laiků sv. Dominika, se budeme zamýšlet příště.

Čtení z Písma: Lk 5, 1–11; 27–32

K zamyšlení:

- Co by se fakticky v mém životě změnilo, kdyby nebylo Krista?
- Víra a modlitba začnou postrádat vnitřní pravdivost, když jsou příliš lehké, když nás láska k Bohu a bližnímu nic nestojí. Je tomu tak u mne?
- „Bůh čeká na to, aby pro Vás mohl učinit dobro!“ – Jsem schopen tomu věřit? Mám v to důvěru?
- Co TEĎ Bůh ode mne nejspíš čeká?

„Apoštolský“ úkol:

Měsíc jsme se snažili vykonávat svůj apoštolský závazek s vědomím Boží přítomnosti. Zkusme se spolu ve sdružení i sami zamyslet nad tím, jak nám to šlo. Nevede nás Ježíš k tomu, abychom své závazky někam posunuli? Naším úkolem je teď předkládat Bohu tuto otázku a prosit, aby nás v našem povolání vedl.

Četba: Amen 5/1999 – Dar rozlišování; Amen 2/2002 – Rozlišování duchů

Světce: Humbert z Romans

Doporučená literatura: Raniero Cantalamessa, *Pozvání na horu Sinaj*

Potáhnu všechny k sobě

Kázání fr. Augustina Laffayho OP na Popeleční středu

Jsou dva způsoby, jak se postavit k postní době.

První spočívá v zaměření se na stav svých sil. Po víceméně normálním dnu, tedy šedivém a plném práce, jehož jediná zvláštnost spočívala v pozřetí polévky s chlebem či misky rýže, se dnes s kručícím žaludkem vydáváte na „čtyřicetidenní pochod“, jinak řečeno čtyřicet dní usilovného snažení se. Tento plán cesty jste si vypracovali sami nebo v rodině. Není na něm nic, co by působilo nadšení, nic, co by bylo nakažlivého.

Naštěstí existuje i jiný způsob, jak se postavit k postní době. Spočívá v zahledění se na cíl, ke kterému směřujeme. Cíl, to je město, jež nalezneme na konci pouště, to, které dává smysl našemu úsilí. Za čtyřicet dní budeme za velkého množství palmových ratolestí a zpěvů „hosanna“ slavít Kristův vstup do Jeruzaléma. Ježíš se hned po svém vjezdu do Jeruzaléma vydává do chrámu. Mluví dlouze, se zápallem, o své hodině, která přichází, ohlašuje soud nad tímto světem a, podpořen hlasem přicházejícím z nebe, vyslovuje tato překvapivá slova: „Nyní nastává soud nad tímto světem, nyní bude vládce tohoto světa vypuzen. A já, až budu ze země vyvýšen, potáhnu všechny k sobě.“ (Jan 12, 31–32) Slyšeli jste dobře: Potáhnu všechny. Tedy každého z nás. Takto shromáždění v něm, budou všichni lidé moci spolu s ním v pravdě říct „Otče náš“. To je cíl našeho postu, to je důvod, proč za chvíli přijmeme popelec.

Když jsem byl malý, moje maminka občas vysypala velkou krabici jehel na ták a dala nám, mně a mému bratrovi, krejčovský magnet, takový malý kousek zmagnetizovaného kovu, který nám umožnil hrát si s jehlami, tahat je, jednu přimknutou ke druhé, jako procesí housenek bourovčika jižního. Když jsem pak při nedělní mši svaté slyšel kněze, jak po konsekraci říká „Dobrotivý Otče, přitáhni všechny své rozptýlené děti k sobě“ (III. eucharistická modlitba), představoval jsem si lidstvo – tedy moji rodinu, přátele, ostatní věřící – jako kopy jehel nezadržitelně přitahovaných k Bohu mocí jeho lásky. Ve své dětské hlavičce jsem si představoval, že jít k Bohu je docela jednoduché: stačí jen nechat se jím přitáhnout.

Je to pravda. A přece je tu jedno „ale“: lidé totiž nejsou bezvládnými předměty. S životem dostal člověk také svobodu a tato svoboda vyžaduje jeho souhlas, aby mohla milovat svého dobrotivého Otce. Svatost spočívá v tom, svobodně chtít, co chce Bůh; hřích znamená pokroucení této svobo-

dy, která nás pak vede vedlejšími cestami, do slepých uliček. Hřešíme tehdy, když v myšlenkách, slovech, činech nebo opomenutími činíme překážky tomuto úžasnému Ježíšovu slovu: „Potáhnu všechny k sobě“. Když hřeším, podobám se kompasu, jemuž se zbláznila ručička, zatvrzele odmítající ukázat na sever, navzdory všemu tomu, co ji k severu přitahuje. Hřích z nás dělá zmatené, dezorientované bytosti.

Je to vážné, nicméně je na to lék: svátost pokání, zpověď. Náš Bůh je „dobrotivý a milosrdný, shovívavý a plný lásky, slituje se v neštěstí“ (Jl 2, 13). Aby znovu „zmagnetizoval“ své stvoření, aby dal svým milovaným dětem zakusit lásku, již je miluje, vymyslel náš Bůh způsob zcela prostý: osobní setkání dezorientovaného věřícího s jedním z jeho kněží.

„V době příhodné jsem tě vyslyšel, v den spásy jsem ti pomohl.“ Ta „doba příhodná“, na niž Bůh čeká, aby mohl vylít své odpuštění, je ta, kdy se před něj postavíme jako chudí, se srdcem zkroušeným, zdrceným, litujícím.

Bůh od nás očekává, že pokorně uznáme svoji bídu – my, kteří se tak často tváříme, že svůj život dokážeme žít sami, bez pomoci. Vzpomeňte, co říká král David, po svém hříchu: „Zhřešil jsem proti Hospodinu!“ (2 Sam 12, 13). Kněží Ježíše Krista jsou zde proto, aby vyslechli toto volání. (...)

Bratři a sestry, zpovídejte se! Zpovídejte se, abyste tak odpověděli na volání Boha, který vás chce přitáhnout do své náruče. Otevřete se v modlitbě jeho evangeliu: vaše srdce z kamene pukne a vy pochopíte, co to znamená

litovat svého hříchu. Nehromadte si ve svém životě ty špatně orientované skutky, které nakonec způsobí vaše zbloudění. Nechte se znovu zachytit Kristem, tak jako Petr, který jím byl zachráněn z vod galilejského moře! (Mt 14, 31). Nechte se znovu zachytit Kristem, tak jako ten stejný Petr Ježíšovým pohledem ráno na Velký pátek při zakokrhání kohouta (Mt 26, 75). Aby život mohl nalézt znovu svůj směr a své nadšení, stačí se chopit natažené Kristovy ruky a přijmout jeho něžnou a důraznou výčitku: „Malověrný, proč jsi pochyboval?“ (Mt 14, 31).

Potáhnu všechny k sobě. Kristus zná slabost lidí a také nesnesitelnou domýšlivost, která je vede ke spoléhání se na své vlastní síly. Slibuje nám, že bude přítomný na poušti postní doby i po celý čas našeho života. Ne pouze tak, jak je světlo majáku přítomné pro námořníky, ale že bude přítomný jako první ve skupině horolezců, který vede a podporuje výstup těch, kdo se na něj pověsí. Bůh je přítomný. Nechme se vést tímto postem jeho přítomností.

Přeložil fr. Gabriel Malich OP

Přesto byla ženou praktickou

Ráda si prohlížím obrazy a sochy světců a vždycky mě zaráželo, jaký je rozdíl mezi vyobrazením světce-dobrodince a světce-mystika. Lidé proslulí svou charitou jsou zobrazeni jako usměvaví sympaťáci. Někdy mají náruč plnou chleba, někdy květů, někdy jsou obklopeni dětmi. Když však vidíme – zejména na barokních obrazech – mystiky v okamžicích vytržení, vidíme spíš epileptický záchvat nebo stavy blízké právě propuknutému šílenství, duchem nepřítomné osoby s vytřeštěnými očima a s tělem často zkrouceným v křečích do naprosto nepřirozených poloh, které rozhodně nemáme chuť následovat. Na první pohled nic pro normální lidi.

Ve filmovém žánru je prorok nebo mystik představován často jako nepraktický snílek, duchem nepřítomný básník, který zasněně hledí v dál a občas pronese větu, která nedává příliš smysl. Když se něco organizuje, postává opodál jako nemehlo a nejraději vysedává v kostele, kde řečeno prozaicky „čumí do blba“. V okamžicích vidění bojuje s hlasy, a aby to bylo dostatečně dramatické, pohybuje se trhaně, nesouvisle vykřikuje a vytřeštěně vyvaluje oči do míst, kde nikdo jiný nic nevidí. Přijde mi, že nám dramatici předvádějí spíš schizofrenika než mystika. Pokud už se vyhnou

tak expresivnímu vyjádření, bývá mystik těžký introvert a v kombinaci s nešikovností úplně budižkničemu. V dnešní době jsou však hodnoceni naopak extroverti, kteří jsou společenější, jsou „lidrem“ komunity, šéfem firmy, jsou slyšet všude, kde se mihnou, a nic se bez nich neobejde. Správný farář musí být bodrý a hlasitý extrovert, který se ke všem vrhá s nataženou pravicí a s úsměvem kráčí v čele farnosti. Ať se nám to líbí nebo ne, současná civilizace prostě upřednostňuje extroverty, a církev je součástí dnešní doby.

Jistě chápeme, že obraz nebo socha je představa umělce, který sám s největší pravděpodobností nebyl mystik a nebyl ani vzdělaný ve spirituální teologii. Právě proto obrazy a sochy svatých mystiků zpodobňují spíš falešné představy o mystice než skutečnost. Ale také tím bohužel ovlivňují náš vlastní pohled na mystiku.

Když se podíváme na životopisy známých mystiků, nenajdeme žádného nepraktického snílka. Už svatý Pavel, o kterém se píše v Písmu, prošel pěšky tisíce kilometrů, aby zvěstoval evangelium, a ve zbývajícím čase se živil prací jako výrobce stanů. Terezie z Avily byla velmi činorodá osoba, která reformovala řád a založila mnoho klášterů. Svatý Jan od Kříže byl básníkem z donucení, když ho bratři zavřeli do vězení: protože nemohl dělat nic jiného, skládal básně k oslavě Boží. Kateřina Sienská byla všechno, jenom ne nepraktický snílek. Brigita Švédská vychovala děti tak, že její dcera je další světicí, a po smrti manžela se vydala přesvědčit papeže, aby se vrátil do Říma. Svatý Dominik se nestranil lidí, ale mluvil s nimi o Bohu. Jako zakladatel řádu musel mít dobré organizační schopnosti, a rady, které dával, projevovaly jeho praktičnost. Svatý Tomáš Akvinský byl učenec a vědec, který myslel systematicky. Rozhodně žádný snílek. Kateřina Ricci byla doživotně převorkou, tedy měla na starosti mnoho organizování a hospodaření s penězi. Jeroným Savonarola byl převorem u San Marco a ještě zvládl pozvednout nábožensky a morálně celou Florencii.

Mohli bychom jmenovat ještě mnoho a mnoho dalších světců a viděli bychom, že opravdu nebyli žádní nepraktičtí snílkové. Kde se tedy ten předsek vzal?

Napadá mě, že bychom možná mohli tušit jeho původ v kvietismu. Termín kvietismus pochází z latinského slova „quietus“, klidný. Je to církví odsouzené duchovní hnutí ze 17. století, jež přehnaně zdůrazňovalo prvek pasivity v duchovním životě. O pasivitě už předtím mluvilo mnoho mystiků a učitelů, například Mistr Eckhart. Ale jde o špatné pochopení. Eckhart mluví o odloučení: v určitém stadiu duchovního života (Jan od Kříže ho nazývá nocí duše) se vzdávám vlastní vůle ve prospěch vůle Boží. „Nechci už nic, co nechce můj Bůh.“ „Nechávám se vést Božím duchem.“ Není to

Pierre Subleyras: Mystický sňatek svaté Kateřiny z Ricci (1745). Foto: Wikimedia Commons

nic nového, už druhý magistr řádu Jordán Saský učil, že „plná nádoba se ničím nenaplňuje, nýbrž napřed se vylévá, co v ní bylo, aby se mohla naplnit něčím jiným. Svatí apoštolové byli naplněni Duchem svatým proto, že byli vyprázdněni od svého vlastního ducha“. Kvietismus však hlásal, že všechna naše aktivita je od počátku špatná, protože brání Boží aktivitě, a tedy si musíme sednout a sedět jako knedla a čekat, až Bůh sám v nás začne konat veliké věci. A jestli neumřeli, tak kvietisté sedí dodnes, protože takhle to nefunguje. Vždycky platilo „člověče, přičiň se, a Bůh ti požehná“.

Když tedy mystika neznamená nástup šílenosti ani snění zamilovaných básníků, tak co to tedy je? Když si vzpomeneme na svou vlastní konverzi, můžeme říct, že Někdo se dotkl naší duše. Mystika je projev Boží lásky k člověku.

Zůstává Božím tajemstvím, podle jakého klíče si Bůh vybírá mystiky. Rozhodně to není tak, že by se někdo rozhodl, že odted' bude mystikem, a začal mít zjevení. To může být opravdu spíš duševní porucha. Bůh sám volí, koho osloví a koho ne. Na člověku je pouze a jenom souhlasit nebo odmítnout. A Bůh si překvapivě vůbec nevolí snílky a básníky, ale naopak organizátory, matfyzáky, reformátory, systematické myslitele, lidi, do kte-

rých by to jejich okolí nikdy neřeklo. Lidi praktické, kteří nejsou náchylní k planému snění. Lidi, kteří budou přinášet ovoce.

Svatý Jan od Kříže byl skeptik, který varoval před unáhleným přijetím každého vidění. Svátý Dominik posílal bratry na studia, aby se vzdělávali. Mistr Eckhart tvrdil, že „kdyby byl člověk ve vytržení jako svatý Pavel (2 Kor 12, 2–4) a věděl o nemocném člověku, který by potřeboval přinést trochu polévky, považoval by za daleko lepší, aby z lásky opustil to vytržení a posloužil potřebnému z větší lásky“.

A podle toho se také pozná pravá mystika. Pokud by někdo stále jen mluvil o svých vytrženích a dělal v kostele zbožné obličejy, ale nepřinášel žádné ovoce, byl by stromem planým, který bude vyřazen a spálen. Protože pravý mystický zážitek nabije člověka energií, že jde okamžitě sloužit. Co udělala Panna Maria, když od ní odešel anděl? Sbalila si raneček a šla pomáhat své příbuzné Alžbětě. To je známka pravosti.

Nikdo nemůže dokázat, jestli něčí vidění jsou pravá nebo falešná. Mohou být pravá a mohou být podvržena zlým duchem nebo způsobena zmatením mysli. Ale viditelné ovoce mluví jasně. Nikdo také není svatořečen za to, že měl vidění. To není jeho zásluha, to je milost Boží. Ale svatořečení jsou mystici podle díla, které za sebou zanechali. A které v mnoha případech obdivujeme dodnes.

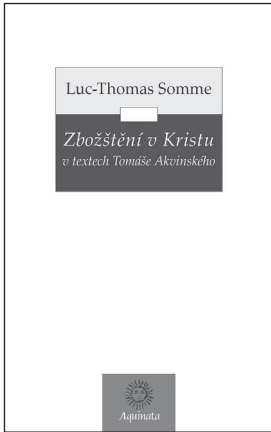
Když tedy v dominikánském breviáři na svátek svaté Kateřiny z Ricci (4. února) čteme: „Přestože v jejím životě dominovaly mystické prožitky, byla ženou velmi praktickou,“ musíme volat: Ne „přestože“! Ale „právě proto“! Právě proto, že v jejím životě dominovaly mystické prožitky, byla ženou velmi praktickou! Pravděpodobně byla od přirozenosti praktického založení. Víme, že milost předpokládá přirozenost. Ale právě mystika jí dodala energii, že dokázala ve svém životě toho tolik vykonat. Stejně jako ostatní mystici. Stejně jako dnešní mystici, kteří žijí mezi námi a o kterých ani nevíme. Kterí se nijak neliší od ostatních lidí, kteří s námi sedí ve stejné lavici v kostele. Protože to nejsou žádní nepraktičtí snílkové.

Jitka Hosanna Štěpánková

„Neztrácejte radost a mějte Ježíše stále ve svém srdci. Mějte se na pozoru, aby do něj nevstoupil smutek či ochablost, protože pak by v něm Ježíš zůstat nemohl, protože on o žádnou takovou výzdobu nestojí. Pravými přednostmi srdce jsou pokoj, spočinutí a odevzdanost do jeho vůle, a když je Ježíš v srdci najde, rád v něm setrvává.“

svatá Kateřina z Ricci

Z nabídky nakladatelství Krystal OP

**Luc-Thomas Somme OP:
Zbožštění v Kristu
v textech Tomáše Akvinského**

Pojednání o Božím synovství a zbožštění člověka, inspirované texty Tomáše Akvinského. Autor vychází z Tomášových komentářů k Pavlovým listům a k Evangelium podle Jana a prostřednictvím Tomášova lectio divina ukazuje, kam až sahá Boží plán moudrosti a lásky k nám: máme se milostí stát tím, čím je Slovo svou přirozeností, synem Boha. Tomášova reflexe nám odhaluje krásu dědictví, které je nám určeno, a vznešenost a důstojnost společného povolání každé lidské osoby.

*brož., 88 s., 115 Kč
přeložil Metoděj Němec OP*

**Gilles Emery OP:
Trojice. Úvod do katolického učení o trojediném Bohu**

Kniha představuje prameny a vývoj trojiční křesťanské kultury. Nabízí potřebnou přípravu k tomu, aby čtenář tuto kulturu mohl nejen ocenit, ale také do ní vstoupit. Není pouhým historickým či systematickým úvodem, ale spíše modelem plně rozvinuté trojiční vnímavosti – v biblické, liturgické i dogmatické oblasti.

Jasným a přístupným stylem se autor přesouvá od svědectví Písma a víry k doktrinárním formulacím o Trojici v sobě samé a ke stvořitelskému a spásitelskému konání Trojice. Nezamýšlí pouze prezentovat učení o Trojici, ale chce také přispět k rozvoji trojiční moudrosti u svých čtenářů.

*brož., 196 s., 240 Kč
přeložil Branislav Štěpita
<https://krystal.op.cz>*

Co by vás ještě mohlo zajímat:

- Studie „Dominikánský klášter sv. Klimenta v Praze na Starém městě“
http://staletapraha.cz/media/2017_2/sp-2017-2-cl-01-havrda-kovar-dominikansky-klaster-72dpi.pdf
- informace o programech platformy Dominikánská 8 |
<http://www.dominikanska8.cz/>
- novinky našeho knihkupectví Oliva | <http://www.oliva.op.cz/>
- záznamy z knižních salónů nakladatelství Krystal OP |
<https://krystal.op.cz/poslechnete-si/>
- Rozhovor s naší terciářkou Ludmilou Petruň, která pracuje jako nemocniční kaplanka | <https://wave.rozhlas.cz/v-nemoci-casto-vyvstanou-otazky-po-smyslu-zivota-rika-nemocnicni-kaplanka-8127718>
- Filosofie (asi) za minutu, projekt Katedry filosofie a religionistiky Teologické fakulty v Českých Budějovicích představující nejzákladnější informace o filosofii, na kterém se podílí také náš terciář Tomáš Machula | <https://www.fizami.cz/>

OPusculum

Časopis české dominikánské rodiny

Vydává Kazatelské středisko České dominikánské provincie

Redakce

e-mail: opusculum@op.cz

Fr. Gabriel Malich OP (gabriel@op.cz)

S. Marie Pitterová OP (monialesop@volny.cz)

SM. Guzmanova Valentová OP (guzmana@dominikanka.cz)

Lenka Bernadetta Nezbedová (Nezlenka@seznam.cz)

Jiří Reginald Machačík (machacik@volny.cz)

Jan Jáchym Beneš (jachym@op.cz)

Fotografie na obálce:

1. s. | Bazilika sv. Vavřince a sv. Zdislavy. Foto: Wikimedia Commons, Art Jarka
(CC BY-SA 3.0)

Bankovní spojení pro dary: č. účtu: 268154211/0300 v.s.: 290

Uzávěrka příštího čísla: 15. 3. 2020

<http://opusculum.op.cz>

ZACHRAŇME JABLONSKÉ PÍŠTALY

Bratři dominikáni usilují o to, aby varhany v bazilice sv. Zdislavy v Jablonném v Podještědí odpovídaly významu a potřebám poutního místa. Původní nástroj (H. Schiffnera 1895) v létě 2019 dosloužil. Z toho důvodu bylo nutné začít stavbu nových varhan, které budou umístěné do původní skříně. Rozpočet nových varhan činí 3,4 milionu korun. Aktuální stav sbírky je možné sledovat na stránkách kláštera. Budeme vděčni za každý Váš dar.

Pavel M. Mayer OP

100,-Kč

Zakoupením tohoto výrobku přispějete na stavbu nových varhan.
50,-Kč - náklady na výrobu a tisk;
50,-Kč - na nové varhany, tj. projekt Zachraňme Jablonské píšťaly.

Číslo účtu na varhany:

903503389/0800

s variabilním symbolem 444

BAZILIKA SV. VAVŘINCE
A SV. ZDISLAVY

Klášter dominikánů
Jablonné v Podještědí
Kláštérní 33, 471 25

Tel. 602 858 800
www.zdislava.cz
IČ 18383807

Z obsahu

800 let svaté Zdislavy

Návštěva magistra řádu

Provinční kapitula dominikánských laiků

Kázání na Popeleční středu

Svatá Kateřina z Ricci, žena velmi praktická

<http://opusculum.op.cz>

Adresa redakce:

OPusculum

Klášter dominikánů Olomouc

Slovenská 14, 779 00 Olomouc 2

e-mail: opusculum@op.cz

Výtisk zdarma. Distribuce za cenu poštovného a balného. Objednávky na adrese redakce.